

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026
© Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026

СЕКЦІЯ 4. ФІЛОСОФІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ, СОЦІАЛЬНІ ПРАКТИКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

Атаманюк Зоя	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ	368
Громико Олександра	ВІДМІННОСТІ ВИСТУПІВ АДВОКАТА І ПРОКУРОРА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА ПРАКТИКА СУДОВОГО ПЕРЕКОНАННЯ	370
Копитко Вікторія	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У ПОЛІТИЧНІЙ ДУМЦІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ДІЯЧІВ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА СУЧАСНЕ ЗНАЧЕННЯ	373
Коткова Анна	КОСТЮМ ЯК МЕТАЗНАК У ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АРТИСТА (НА ПРИКЛАДІ НОМЕРА ГУРТУ ZIFERBLAT «BIRD OF PRAY» ДЛЯ ПІСЕННОГО КОНКУРСУ «ЄВРОБАЧЕННЯ»)	375
Лісеснко Олена	МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ ПРАКТИК У КУЛЬТУРНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	379
Малімон Віталій	ДЕРЖАВНА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ЯК ЧИННИК ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНОГО КАПІТАЛУ СУСПІЛЬСТВА: ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ	382
Мельник Мирослава	ВУЛИЧНИЙ ПЕРФОРМАНС ЯК СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА ПУБЛІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ	386
Сухорукова Анна	ВПЛИВ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ НА	390
Мальченко Анна	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА	
Мацука Вікторія	КУЛЬТУРНІ ХАБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ В СИСТЕМІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	392
Nykyropets Svitlana	MEDIA LITERACY AND CRITICAL THINKING IN ENGLISH LANGUAGE CLASSES AS A TOOL FOR COUNTERING RUSSIAN DISINFORMATION	395
Піскун Катерина	ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	400
Полонка Іванна	ПРАВОВА ПОВЕДІНКА ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	405
Роговенко Анжела	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ В МЕДІА ТА ДИСКУРС СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	408
Ромма Юлія,	МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПРОТИДІЇ	411
Чернобук Валентина	ГЕНДЕРНІЙ ДИСКРИМІНАЦІЇ	
Храбан Тетяна	ЖІНОЧИЙ ГЕРОЇЗМ ЯК РЕСУРС ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВІЙНИ: ФІЛОСОФСЬКО-ДИСКУРСИВНИЙ ВИМІР	414
Цвєткова Анна	ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: КРОС КУЛЬТУРНІ РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	417
Чернишева Софія	РОЗВИТОК І ЗАКРІПЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРИНЦИПІВ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ПРАКТИКИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	419

Отже, костюм у номері Ziferblat «Bird of Pray» можна розглядати як метазнак, що поєднує кілька рівнів художнього змісту. На першому рівні він створює яскравий сценічний образ, придатний для телевізійного формату. На другому – передає символіку птаха, серця, мальви, світла, дзеркальності й кольору. На третьому – формує культурне повідомлення про пам'ять, надію, дім, незламність і відродження. Саме завдяки цьому костюм перетворюється на засіб художньої комунікації між артистом і глядачем.

Таким чином, у сучасному музичному перформансі костюм виконує естетичну, символічну, комунікативну та драматургічну функції. У виступі Ziferblat костюм функціонує як спосіб візуального прочитання пісні. Серце, мальва, дзеркальний метал, монокольори, glam rock-стилістика й корсетні форми утворюють складну знакову систему, через яку композиція «Bird of Pray» набуває більшої емоційної та культурної виразності. Костюм у цьому номері виступає метазнаком, що організовує сценічний образ артиста, поглиблює зміст пісні та переводить індивідуальне виконання у простір колективного переживання.

Література:

1. Горлач П. Серця, які не розбити: символізм у костюмах та номері Ziferblat на «Євробаченні-2025». *Суспільне Культура*. URL: <https://surl.lu/guafgf> (дата звернення: 18.03.2026).
2. Євробачення-2025: що символізують костюми гурту Ziferblat від FROLOV. *VOGUE*. URL: <https://surl.li/uubvdb> (дата звернення: 13.03.2026).
3. Єрмоленко А. Євробачення-2025: як створювалися костюми гурту Ziferblat від FROLOV і що вони символізують. *Harper`s Bazaar*. URL: <https://surl.i.cc/ayboer> (дата звернення: 18.03.2026).
4. SOVA створили прикраси-мальви для образів гурту Ziferblat на «Євробаченні-2025». *VOGUE*. URL: <https://surl.li/corvkv>
5. Elam K. *The Semiotics of Theatre and Drama*. 2nd ed. London; New York : Routledge, 2002. 248 p.

Лісеєнко О. В.,

доктор соціологічних наук, професорка, професорка кафедри
філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик

Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

м. Одеса, Україна

МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ ПРАКТИК У КУЛЬТУРНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

В умовах війни зростає значення культури не лише як сфери виробництва культурного продукту, символічної репрезентації національної ідентичності, духовних цінностей, але й як стратегічного простору соціальної консолідації,

комунікації та смислотворення. У цьому контексті менеджмент соціокультурних практик у межах державної культурної політики приєє забезпеченню розвитку культурного життя, підтримки культурних проєктів та налагодженню взаємодії між державними, громадськими і культурними інституціями. Саме через соціальні та культурні практики — зокрема у сфері дозвілля та культурного споживання — відбуваються процеси самоідентифікації індивідів, формуються моделі самовираження у приватному та публічному просторах суспільного життя.

Одним із ключових напрямів реалізації державної культурної політики під час війни став процес деколонізації культурного простору. Деколонізація розглядається не лише як символічне очищення публічного простору від імперських і радянських маркерів та наративів, що протягом століть формували культурний простір українських міст, але й як глибинна трансформація культурного середовища. Саме у цьому контексті практики деколонізації набувають важливого значення, виступаючи складовою державної культурної політики та водночас інструментом активної участі громадянського суспільства у переосмисленні минулого й конструюванні сучасної української національної ідентичності.

Важливим нормативно-правовим механізмом інституалізації практик деколонізації стали законодавчі ініціативи, серед яких найбільш знаковим став Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» (№8201 від 21 березня 2023 року) [1]. Значущість цього документу не лише у процедурних інструментах перейменування топонімів, демонтажу пам'ятників чи ревізії публічної символіки, але у семіотичній трансформації культурного середовища, у межах якого конструюються нові смисли та форми колективної пам'яті. У цьому контексті інтерес викликає проєкт «Odesa Decolonization», який проведено в 2024 році за підтримки державних та громадських організацій, зокрема Odesa Business Club та ГО «Суспільство та історична спадщина». Цей проєкт постає як спроба реалізації локалізованої культурної політики, спрямованої на критичне переосмислення символічного ландшафту міста, дослідження наявних міфів про Одесу, формування альтернативного бачення його ідентичності та ментальну деколонізацію з подальшим публічним обговоренням [2]. Подібні ініціативи демонструють перехід від декларативної культурної політики до практик участі, де ключову роль відіграють горизонтальні комунікації між владою, громадянським суспільством, експертним середовищем і локальними спільнотами.

Говорячи про нові форми соціокультурних практик в сучасних умовах, треба звернути увагу на зростання загального впливу трендів віртуалізації та індивідуалізації. Цифрові технології, соціальні мережі, онлайн-платформи та імерсивні форми культурного споживання трансформують традиційні соціальні практики людини в сфері культури. Віртуалізація соціокультурного простору створює нові можливості для залучення населення до культурних практик навіть в умовах війни, коли частина культурної інфраструктури є обмеженою або зруйнованою. Водночас індивідуалізація культурного споживання сприяє формуванню нових типів культурного досвіду, орієнтованих на емоційне переживання, інтерактивність та персоніфіковану участь. Людина сьогодні прагне не лише споживати культурний продукт, але й бути співучасником культурного творення. Саме тому сучасні культурні практики дедалі більше орієнтуються на інтерактивні та імерсивні форми взаємодії, що забезпечують ефект глибинного занурення у мистецький чи історичний контекст.

Важливою тенденцією сучасного соціокультурного простору є також розвиток культури участі (participatory culture) [3]. У європейському науковому та культурному дискурсі культура участі розглядається як форма активного залучення громадян до культурних та соціальних процесів. Йдеться про можливість людини бути не лише споживачем культурного продукту, але й суб'єктом його створення. В умовах війни роль таких практик суттєво посилилась. Волонтерські культурні ініціативи, благодійні мистецькі проєкти, локальні меморіальні практики, цифрові платформи підтримки культури стали важливими елементами соціальної мобілізації та суспільної солідарності. Тому завдання сучасного менеджменту соціокультурної діяльності враховувати специфіку новітніх культурних практик, а також соціальні, політичні та економічні контексти їх функціонування. Однією з ключових проблем залишається недостатній рівень фінансування культурних проєктів, складність комунікації між суб'єктами культурної політики, а також нерівномірний доступ різних соціальних груп до культурних ресурсів. Водночас саме війна стимулювала розвиток інноваційних форм культурного менеджменту, заснованих на принципах партнерства, горизонтальної взаємодії та цифрової комунікації.

Література:

1. Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, № 65, ст.221). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3005-20#Text>
2. Проєкт Odesa Decolonization. URL: <https://www.odesadecolonization.org/>

3. Liseienko O., Petinova O., Poplavska T., Wright H. Concept of Cultural Practices in the Context of Social and Cultural Activities Management *Socio-Cultural Management Journal*. Volume 8 (2025), Number 1, pp. 46-58.

Малімон В. І.,

кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри публічного управління,
адміністрування та національної безпеки

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
м. Івано-Франківськ, Україна

ДЕРЖАВНА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ЯК ЧИННИК ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНОГО КАПІТАЛУ СУСПІЛЬСТВА: ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ

У сучасних умовах українського державотворення культурна політика дедалі переконливіше утверджується не як периферійний або суто галузевий напрям публічного управління, а як один із ключових інституційних механізмів відтворення культурного капіталу суспільства. Її значення особливо посилюється в умовах воєнної агресії, руйнування культурної інфраструктури, втрат культурної спадщини, міграційних зрушень, інформаційно-ціннісного тиску та загроз національній ідентичності. За таких обставин культура перестає бути лише простором мистецького самовираження чи дозвіллевої активності; вона набуває статусу стратегічного ресурсу суспільної стійкості, національної самоідентифікації, смислової консолідації та довготривалого державного розвитку.

У цьому контексті державна культурна політика виконує не тільки естетичну, освітню або просвітницьку функцію, а й безпекову, інтеграційну, ідентифікаційну та смислотворчу. Через систему інституцій, норм, програм, фінансових інструментів і культурних практик вона забезпечує не лише збереження спадщини, а й підтримання живої тяглості культурного досвіду, його передавання, оновлення та включення у сучасні суспільні процеси. Культурний капітал суспільства доцільно розглядати як складну сукупність матеріальних і нематеріальних культурних ресурсів, символів, знань, компетентностей, норм, практик, моделей поведінки та ціннісних уявлень, що забезпечують спадкоємність суспільного розвитку й здатність спільноти до самовідтворення.

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції